

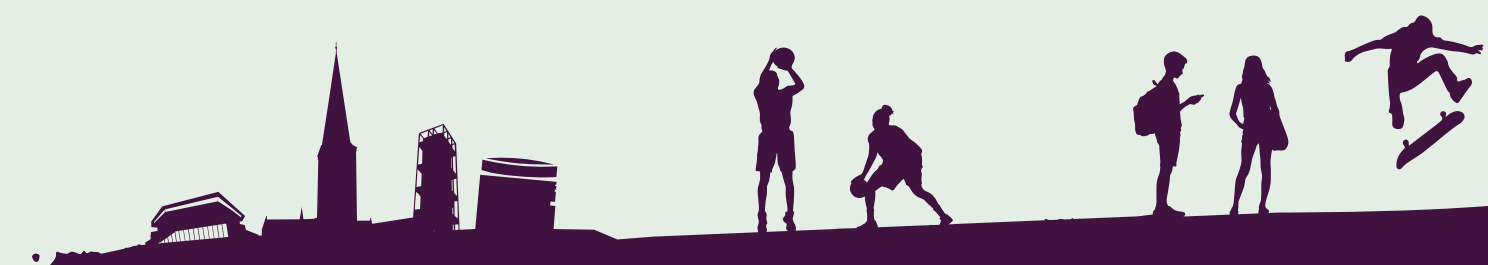
Udviklingsgruppen om 10. klasse

Rådgivning om
fremtidigt indhold og struktur

Indhold

Resume	3
Indledning	4
Opgaven	4
Lovgrundlaget for 10. klasse	5
10. klasse som forberedelse til ungdomsuddannelse	6
Aktuel status på 10. klasse i Aarhus	6
Rådgivning om organisering af læringsmiljøet i kommunal 10. klasse	7
Rådgivning om undervisningen og pædagogikken i kommunal 10. klasse	12
Rådgivning om fremadrettet struktur for kommunal 10. klasse	16

Resume

Denne rapport indeholder faglig rådgivning om fremtidigt indhold og struktur i kommunal 10. klasse fra udviklingsgruppen vedr. 10. klasse. Gruppen repræsenterer en bred sammensætning af faglige perspektiver på 10. klasse og har holdt fem møder fra oktober 2020 til februar 2021.

Indledningen (afsnit 1) opridser kort baggrund og kontekst for udviklingsgruppens arbejde. Herefter følger tre afsnit vedr. udviklingsgruppens rådgivning om henholdsvis:

- ▶ organisering af læringsmiljøet i kommunal 10. klasse (afsnit 2)
- ▶ undervisningen og pædagogikken i kommunal 10. klasse (afsnit 3)
- ▶ struktur for kommunal 10. klasse (afsnit 4).

Hvert af disse tre afsnit er opbygget med en indledning til emnet, et kort rids af de unges perspektiv på emnet fra ungeinddragelsen, og endelig udviklingsgruppens overvejelser og rådgivning om emnet.

Overordnede pointer fra udviklingsgruppens rådgivning

Ift. organisering af læringsmiljøet i et fremtidigt kommunalt 10. klasse-tilbud peger udviklingsgruppen overordnet på at tilbuddet skal

- ▶ organiseres ud fra 10. klasses særlige opgave
  - ▷ pege klart frem mod ungdomsuddannelse
  - ▷ kunne tilgodese variationen af elevforudsætninger og behov
  - ▷ videreføre de eksisterende samarbejder målrettet de mest udsatte unge .

Ift. undervisningen og pædagogikken i et fremtidigt kommunalt 10. klasse-tilbud peger udviklingsgruppen overordnet på at tilbuddet skal

- ▶ understøtte den unge i at blive uddannelsesparat – herunder fokus på både faglige og praksisfaglige, personlige og sociale forudsætninger
- ▶ have en begrundet og velfunderet pædagogisk tilgang samt fokus på personalets kompetencer og træning.

Ift. struktur for et fremtidigt kommunalt 10. klasse-tilbud peger udviklingsgruppen på

- ▶ muligheder for fleksibilitet via ungdomsskolelovgivningen
- ▶ behov for selvstændigt ledelsesfokus på 10. klasse
- ▶ de fysiske rammer skal adskille sig fra folkeskolen
- ▶ tværgående samarbejde.

Disse overordnede pointer uddybes i rapporten.

Indledning

Opgaven

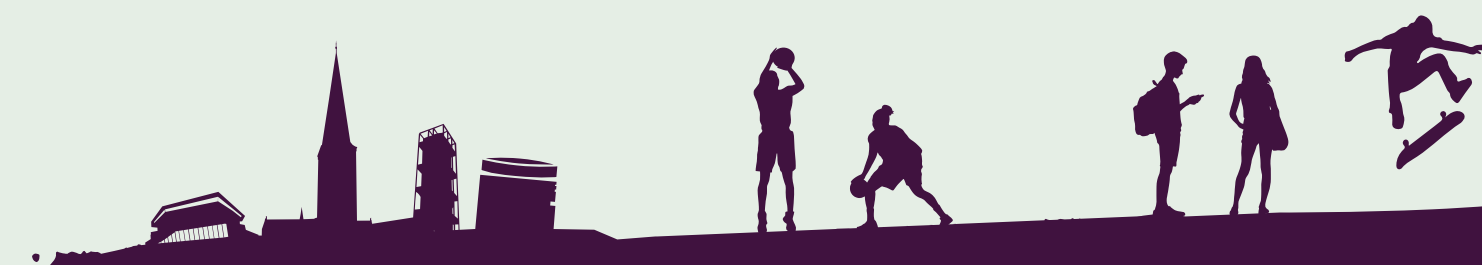
Med budgettet for 2021 besluttede byrådet at give kommunal 10. klasse et økonomisk løft, og at Børn og Unge skal fremsende en indstilling om fremadrettet organisering og indhold af tilbuddet:

Styrket kvalitet af det kommunale 10. klassestilbud (Budget 2021)

Med budgettet for 2021 besluttede forligspartierne at det almene kommunale 10. klasse-tilbud løftes med 3,3 mio. kr. årligt fra 2022. Formålet er, at 10. klasse er et udviklende og attraktivt tilbud for unge, der efter afslutningen af 9. klasse endnu ikke føler sig helt klar til en ungdomsuddannelse. Forligspartierne besluttede samtidig, at Børn og Unge skal komme med oplæg til fremtidig organisering og indhold af de kommunale 10. klasse-tilbud mhp. byrådsbeslutning i 2021.

For at kvalificere forvaltningens indstilling med anbefalinger til indhold og struktur for det kommunale 10. klasse-tilbud besluttede rådmanden for Børn og Unge at nedsætte en udviklingsgruppe.

Udviklingsgruppen har haft til opgave at give rådgivning ud fra deres faglige perspektiver, og været sammensat med repræsentation fra folkeskoler, kommunal 10. klasse, EUD10, PPR, MSB og UngiAarhus. Gruppen har tilrettelagt sit arbejde med drøftelser pba. egne erfaringer og faglige vurderinger, inspiration og viden om 10. klasse udefra samt inddragelse af unge og medarbejdere.

De overordnede rammer for udviklingsgruppens arbejde er beskrevet i følgende passage fra kommissoriet for udviklingsgruppen:

Udviklingsgruppen skal komme med rådgivning ift. struktur og indhold ift. den nuværende elevgruppe i 10. klasse. Hvordan bør tilbuddet fremover tilrettelægges ift. denne målgruppe?

Udviklingsgruppen skal også komme med rådgivning ift. struktur og indhold i et kommunalt 10. klasse-tilbud, som appellerer til en bredere og større ungegruppe end i dag.

Opgaven løses ved at trække på egne erfaringer og faglige vurderinger og ved, at indhente inspiration og viden om 10. klasse udefra samt ved inddragelse af en bred gruppe unge i og udenfor 10. klasse. Udviklingsgruppen kan fremsætte fælles rådgivning såvel som indbyrdes forskellige råd med respektive faglige begrundelser. Rådgivningen vil indgå i den videre proces med at udarbejde en samlet anbefaling, som forvaltningen indstiller til Byrådet i 2021.

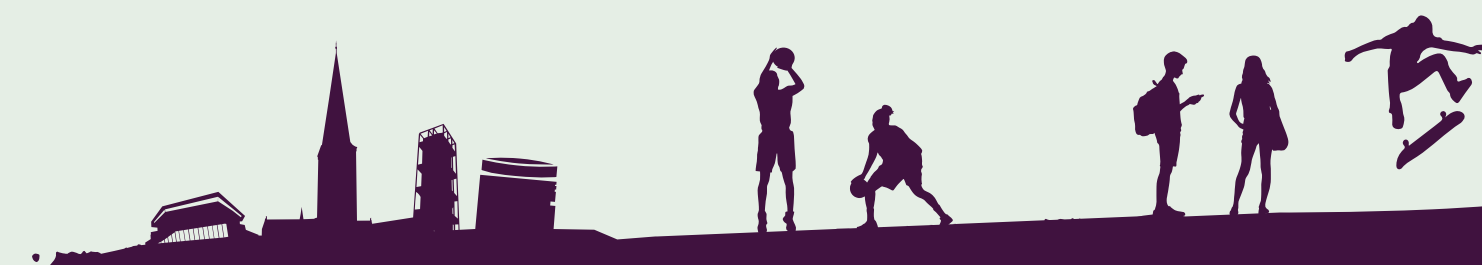
Det er en politisk beslutning, hvordan det endelige indhold og strukturen for kommunal 10. klasse bliver, men udviklingsgruppen kan med sin rådgivning kvalificere og give input til, hvordan opgaven løses bedst muligt og realiseres i praksis.

(fra kommissoriet)

Lovgrundlaget for 10. klasse

Ifølge folkeskoleloven skal 10. klasse være et uddannelses tilbud til unge, som efter grundskolen har behov for yderligere faglig kvalificering og afklaring af uddannelsesvalg for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Der skal tilbydes 10. klasse drevet under folkeskoleloven samt EUD10.

Derudover kan der tilbydes kommunal 10. klasse drevet under ungdomsskoleloven, såvel som kommunen kan organisere EUD10 i ungdomsskolen, dog skal EUD10 drives efter folkeskoleloven. Det bemærkes, at en elev har retskrav på optagelse i almen 10. klasse, og at der som udgangspunkt ikke kan opstilles visitationskriterier.

10. klasse som forberedelse til ungdomsuddannelse

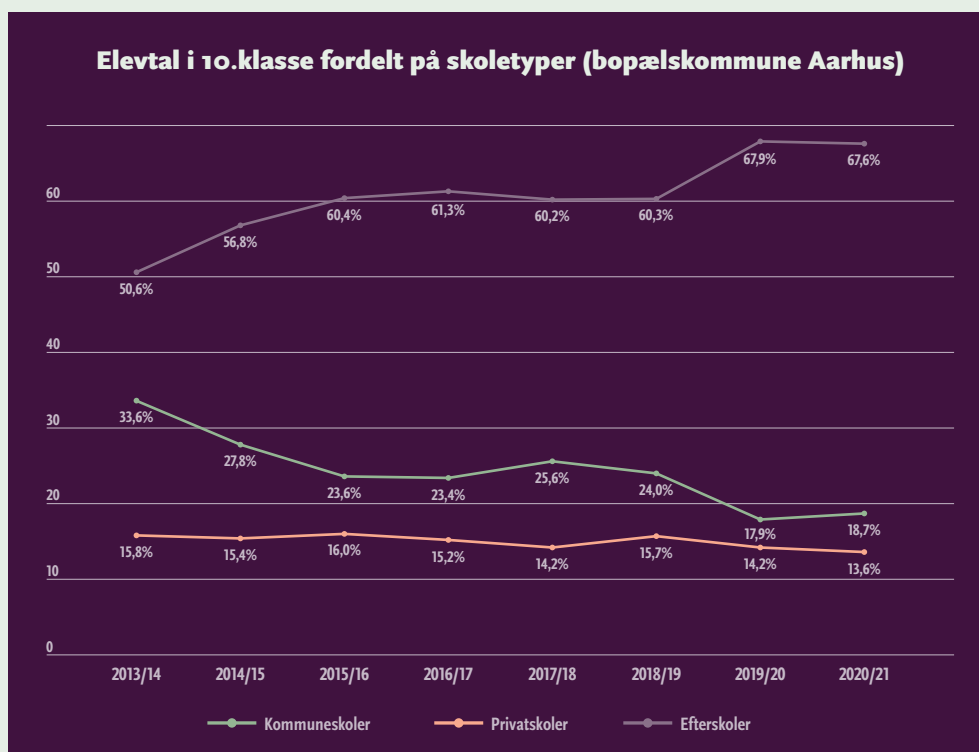
I folkeskolelovens beskrivelse af formålet med 10. klasse er der fokus på, at 10. klasse skal forberede unge til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse.

Den formelle forståelse af uddannelsesparathed indeholder fire kriterier, som unge skal udvikle forudsætninger indenfor for at være parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Dvs. at 10. klasse skal tilrettelægges, så alle elever kan styrke disse forudsætninger med henblik på gennemføre en ungdomsuddannelse.

- ▶ **Personlige forudsætninger**
- ▶ **Sociale forudsætninger**
- ▶ **Faglige forudsætninger**
- ▶ **Praksisfaglige forudsætninger**

Aktuel status på 10. klasse i Aarhus

Omkring halvdelen af en ungdomsårgang i Aarhus Kommune søger samlet set 10. klasse som førsteprioritetsvalg efter afslutning af 9. klasse. Denne andel har ligget stabilt i en årrække. Denne stabilitet dækker dog over betydelige ændringer i søgningen til de forskellige typer af 10. klasse. Andelen, der vælger 10. klasse på en efterskole, er stigende over tid, mens andelen, der vælger den kommunale 10. klasse, er faldende.

Rådgivning om organisering af læringsmiljøet i kommunal 10. klasse

Indledning

Erfaringer fra kommunal 10. klasse viser, at der er stor forskel på hvilke forudsætninger og pædagogiske behov, de unge har. Forskelle i de unges forudsætninger samt deres relative andele kan overordnet beskrives jf. skemaet:

Unge i kommunal 10. klasse – forudsætninger, udfordringer og behov for forberedelse til uddannelse

Den unges forudsætninger for uddannelsesparathed	Unge der er udfordrede på flere forudsætninger	Unge med mindre stærke forudsætninger	Unge med stærke forudsætninger
Udfordringer ift. uddannelsesparathed	Svært personligt, socialt og fagligt udfordrede unge, der har mistet lysten til uddannelse / Unge fra specialundervisning	Fra unge vurderet ikke uddannelsesparate til unge vurderet uddannelsesparat til EUD, men ikke til øvrige uddannelser	Unge der er vurderet uddannelsesparate, men ønsker et "break" før uddannelse og/ eller at forfølge særlige interesser
Repræsentation i almen kommunal 10. klasse	Få unge i kommunal 10. klasse	Mange unge i kommunal 10. klasse	Få unge, flertallet vælger efterskole/ privat 10. klasse
Primære behov ift. uddannelsesparathed	Genvinde motivation til læring/uddannelse / Styrke forudsætninger for uddannelse	Fagligt løft mhp. at blive vurderet uddannelsesparat til EUD/ GYM	Fordybelse / Interessefelt

I takt med at kommunal 10. klasse er blevet mindre, er elevgruppen set under et blevet mere udfordret.

Bredden i de unges forudsætninger kan beskrives på en række dimensioner:

- ▶ **Fravær:** Elever der fortsætter i kommunal 10. klasse, har over dobbelt så meget fravær i 9. klasse som de elever, der fortsætter på efterskole¹.
- ▶ **Sociale foranstaltninger:** Lidt over 1/4 af eleverne har (haft) en social foranstaltning².
- ▶ **Optag fra efterskoler/gymnasier:** Der kommer hen over skoleåret hvert år ca. 20-30 unge til, som afbryder et forløb på efterskole eller evt. et gymnasium.
- ▶ **Uddannelsesparathedsvurdering:** Midtvejs i 10. klasseforløbet vurderes 56,3 % af eleverne uddannelsesparate til alle uddannelser, 7,3 % vurderes uddannelsesparate til EUD og 39 % vurderes ikke-uddannelsesparate til samtlige ungdomsuddannelser (januar 2021).
- ▶ **Ungdomsuddannelse:** Ift. uddannelsessøgning efter 10. klasse fordeler de unge sig med 60 % til gymnasiale uddannelser og 31 % til erhvervsuddannelser (for unge på EUD10 er EUD-andelen 43 %)³.

Kommunal 10. klasse skal således både være et kvalificeret tilbud for unge med meget svage og mindre stærke forudsætninger og være et tilbud, der er relevant for unge med stærke forudsætninger, som vælger 10. klasse af andre årsager (fx fordybelse i et interessefelt som sport eller musik).

Retskravet på optagelse i almen 10. klasse betyder samtidig, at det er de unge og forældrene selv, der definerer om den unge har brug for 10. klasse. For unge, der er vurderet ikke-uddannelsesparate kan 10. klasse i højere grad være et nødvendigt skoleår end for unge, der er vurderet uddannelsesparate, men primært vælger 10. klasse ud af interesse eller fordi de føler sig uafklarede ift. uddannelsesvalg.

Da der som udgangspunkt ikke kan opstilles visitationskriterier, vælger den unge/forældrene selv, om de vil tage 10. klasse. De unge kan i ansøgningen om optagelse i kommunal 10. klasse angive en ønsket prioritering mellem de forskellige typer af kommunale 10. klasse-tilbud.

¹ Analyse af 10. klasse i Aarhus Kommune; Børn og Unge, oktober 2019

² Som note 1

³ Søgetal pr. 15. marts 2021

De unges perspektiv på organiseringen af læringsmiljøet

I ungeinddragelsesprocessen er et bredt udsnit af unge i 9. og 10. klasse i Aarhus blevet interviewet (37 unge fra 7 skoler). En selvstændig rapport omhandler ungeinddragelsens proces og resultater, men de centrale pointer her fra er inddraget i det følgende. De unges perspektiver stemmer overens med viden fra landsdækkende forskning og supplerer denne viden med et lokalt perspektiv.

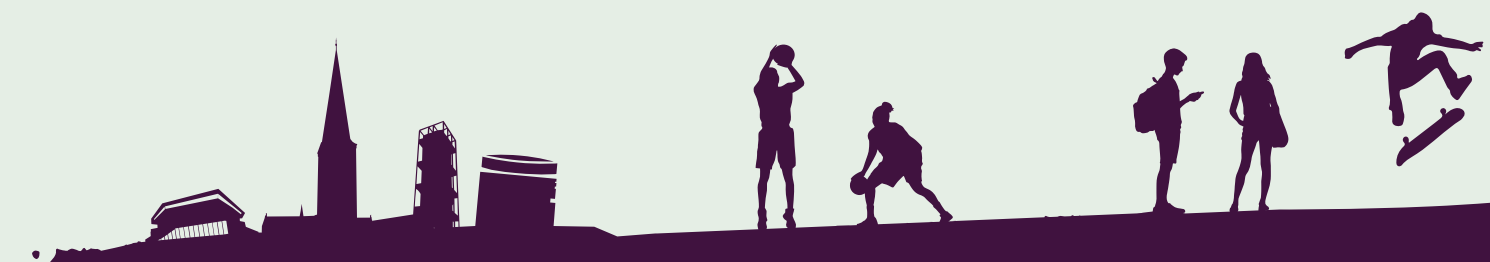
De unges perspektiver på organiseringen af læringsmiljøet fremgår nedenfor:

Særligt ift. et kommunalt 10. klasse-tilbud med nuværende elevgruppe i 10. klasse:

- ▶ Unge med mindre stærke forudsætninger ser 10. klasse som en "frisk start", hvor de kan dygtiggøre sig i kernefag i et miljø, hvor de bliver mødt af nye lærere – og nye klassekammerater – der ikke dømmes én på forhånd ud fra en forudgående skolehistorik.
- ▶ De unge giver udtryk for at uro i klassen i undervisningen kan være et problem, og nogle unge efterspørger undervisning inddelt dels efter faglige forudsætninger og dels efter personlige/socialt forudsætninger.

Særligt ift. et kommunalt 10. klasse-tilbud, som appellerer til en bredere og større ungegruppe end i dag:

- ▶ Unge med stærke forudsætninger fortæller, at de primært ønsker at bruge 10. klasse som en mulighed for personlig udvikling, hvor de kan fordybe sig i et interessefelt, fx sport eller musik.

Udviklingsgruppens rådgivning om fremtidig organisering af læringsmiljøet i kommunal 10. klasse

Udviklingsgruppen peger overordnet på, at et relevant pædagogisk 10. klasse-tilbud skal pege klart frem mod en ungdomsuddannelse.

Derfor skal det:

- ▶ skabe synlighed for unge og forældre om, hvad de unge skal have ud af et år i 10. klasse
- ▶ markere et skift fra folkeskolen (en ny start) med anderledes og varieret undervisning, der bryder med den "almindelige" undervisning fra folkeskolen og peger tydeligt ind i ungdomsuddannelse.

Tilbuddet i 10. klasse skal kunne tilgodese variationen af elevforudsætninger og fokusere på den enkelte unges vigtigste behov, så kommunal 10. klasse kan løfte alle elever fagligt, personligt og socialt.

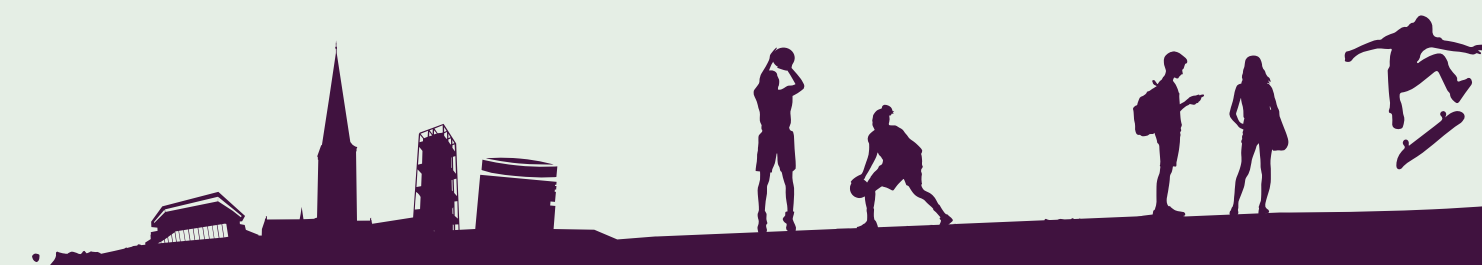
I tilknytning til de nuværende kommunale 10. klasser er der udviklet en række pædagogiske og socialfaglige elementer særligt målrettet de mest udsatte unge indenfor rammerne af det fælles læringsmiljø. Det drejer sig om samarbejdsaftaler med MSB (socialfaglig bistand og vejledning), samarbejde med PPR (specialpædagogisk bistand), samarbejde med Gadeplan (ift. enkelte unge/grupper af unge), styrket samarbejde med UUU, samarbejde med Ungdomscentret (faglig og pædagogisk understøttelse), samarbejde med MOVE (kompetenceudvikling) og samarbejde med SSP/politi (forebyggelse og konflikt-håndtering).

Elementerne i dette samarbejde, som er udviklet over tid og særligt er målrettet de mest udsatte unge, skal indarbejdes i den grundlæggende organisering af kommende kommunal 10. klasse.

Samtidig skal kommunal 10. klasse organiseres, så der skabes balance dels mellem særlige pædagogiske indsatser målrettet unge med de svageste forudsætninger og pædagogik målrettet unge med stærkere forudsætninger, og dels ift. helheden på tværs af de store forskelle i forudsætningerne.

Udviklingsgruppen peger derfor på, at læringsmiljøet skal organiseres, så det kan imødekomme de unges meget forskellige forudsætninger og behov – uden at den enkelte unge oplever sig som "særlig" eller som ekskluderet. Med afsæt i

- ▶ at gøre noget (andet) for at løfte alle unge bedre end i dag
- ▶ at være ambitiøse på alle unges vegne
- ▶ at sætte fokus på dannelse/livsmestring
- ▶ at de unges mødes af et miljø, hvor alle favnes og har værdi. Konkret peger udviklingsgruppen på

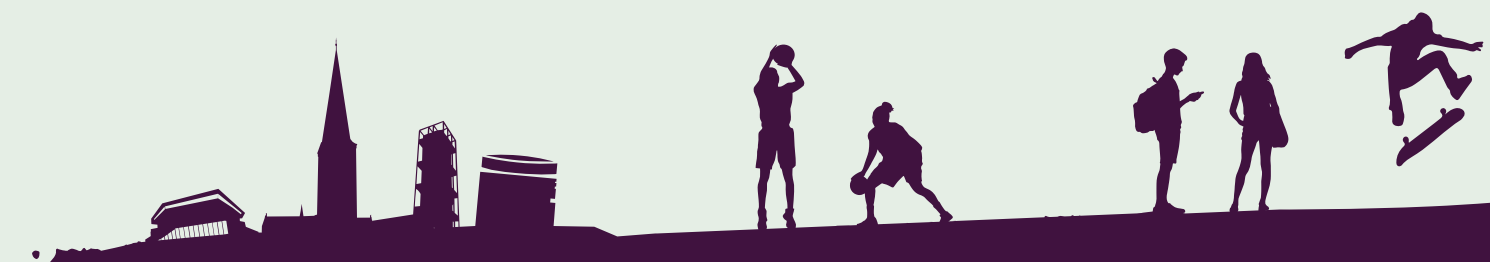

- ▶ at der skal skabes et inkluderende og attraktivt læringstilbud, der kan rumme alle unge i ”det store fællesskab” med ”små fællesskaber i det store” i form af linjer, der skaber motivation for alle unge, og bidrager til et fagligt løft for alle unge fra deres individuelle behov
- ▶ at læringstilbuddet skal organiseres ud fra 10. klasses særlige opgave således, at de unge mødes af en tilgang (et ”årshjul”) med fokus på dannelse, kompetencer til at træffe valg og fokus på fremtiden.

Rådgivning - snitflader og andre indsatser

Udover rådgivning ift. kommunal 10. klasse peger udviklingsgruppen supplerende på behov for

- ▶ **en tidligere forebyggende indsats:** Der ses behov for at tænke i forebyggende løsninger for de mest udfordrede unge, inden de nærmer sig 10. klasse, gennem tiltag der skaber fokus og flow allerede i udskolingen i et trygt miljø, så de gribes tidligere og der skabes ambitioner for dem.
- ▶ **et synligt før/under/efter 10. klasse årshjul i den unges perspektiv:** Hvad sker der (og hvad skal den unge vide) før, under og efter 10. klasse? Som et led heri peges der bl.a. på
  - ▷ **systematisk og styrket information/vejledning om 10. klasse** – UU-vejledere bør klædes på til at vejlede om/italesætte 10. klasse overfor alle unge og deres forældre
  - ▷ vigtigheden af **god overlevering** fra folkeskole til 10. klasse.

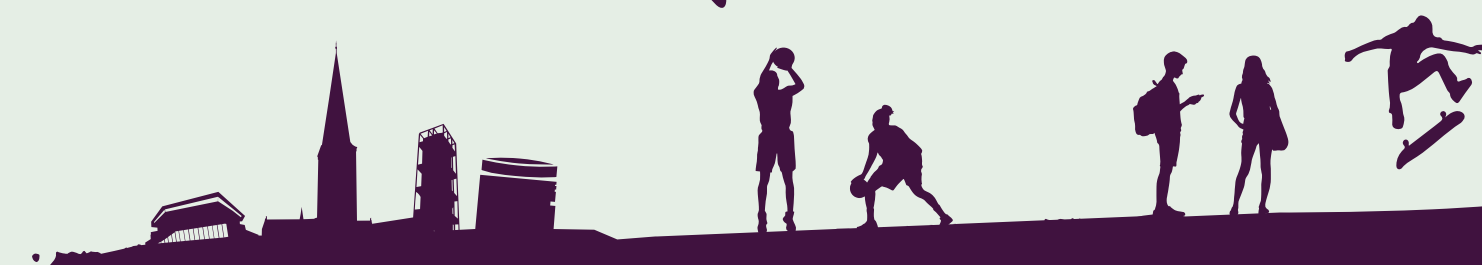
Rådgivning om undervisningen og pædagogikken i kommunal 10. klasse

Indledning

Som beskrevet skal 10. klasse håndtere stor variation i forudsætninger og pædagogiske behov hos de unge i 10. klasse. Der er både indskrevet en stor gruppe af unge, som ikke er vurderet uddannelsesparate i 9. klasse (fx pga. lavt fagligt niveau), samt en noget mindre gruppe af unge med gode forudsætninger ift. at gennemføre en ungdomsuddannelse, som er vurderet uddannelsesparate i 9. klasse. Derudover er der en mindre gruppe unge, der opleves som udfordrende og svære at integrere i det nuværende kommunale 10. klasse-tilbud. Det er denne samlede elevgruppe, det kommunale 10. klasse-tilbud skal kunne løfte og forberede ift. de krav der stilles på en ungdomsuddannelse.

De unges perspektiv på undervisningen og pædagogikken i kommunal 10. klasse

- ▶ Ift. undervisningen peger de unge generelt på en form og et indhold, som markerer et skift fra folkeskolen.
- ▶ Undervisning skal være varieret og involvere de unge aktivt, og tage hensyn til den enkelte elevs behov.
- ▶ De unge ønsker et engageret personale, der er i "øjnehøjde" med de unge ved at tage den enkelte elev alvorligt, være interesseret i hvad der foregår i et nutidigt ungeliv, og kunne hjælpe med faglig og personlig udvikling.
- ▶ De unge finder det positivt med færre fag og kortere skoledage og et mere "presfrit" miljø, hvor de kan fokusere mere på det, der er vigtigt for dem i 10. klasse, og de oplever 10. klasse som et "break" inden efterfølgende ungdomsuddannelse.
- ▶ Det mere "presfri" miljø oplever de unge når lærerne har bedre tid og har mere tålmodighed i forhold til at hjælpe den enkelte, forklare fagligt stof på flere måder, så alle forstår det, og gå mere i dybden, frem for at skynde sig til videre og overlade eleverne mere til sig selv, som de unge har oplevet tidligere i udskolingen.
- ▶ Ift. det fysiske undervisningsmiljø efterlyses mere tids- og alderssvarende undervisningslokaler samt bedre rammer for aktiviteter i pauserne – bl.a. ift. fysisk udfoldelse.
- ▶ Generelt efterlyser de adspurgte unge at få information/vejledning i udskolingen om hvilke muligheder, der er for at vælge kommunal 10. klasse.

Udviklingsgruppens rådgivning om pædagogikken og undervisningen i kommunal 10. klasse

Når kommunal 10. klasse skal pege frem mod ungdomsuddannelse, skal pædagogikken og undervisningen understøtte den unges forudsætninger for at blive uddannelsesparat – altså den unges faglige/praksisfaglige og personlige/socialt forudsætninger.

Undervisningen og pædagogikken i kommunal 10. klasse – faglige og praksisfaglige forudsætninger

Landsdækkende undersøgelser viser en generel tendens til, at udskolingen er præget af en ensidig boglig faglighed, som bidrager til faldende trivsel og øget fravær i takt med, at eleverne bliver ældre. Ifølge undersøgelserne efterspørger elever i udskolingen undervisning, hvor de selv er aktive og det faglige indhold er knyttet til en meningsgivende anvendelse, der kobler skolens fag til deres eget liv og omverden.

Samtidig viser forskning, at aktive og anvendelsesorienterede undervisningsformer fremmer læring og bidrager til at styrke de personlige og sociale forudsætninger. Derfor er det vigtigt at fokusere på, hvordan læringsmiljøet i 10. klasse tilrettelægges, så det styrker de unges forudsætninger for uddannelsesparathed samlet set.

Lovgivningens bestemmelser om obligatoriske fag, timetal og valgfag definerer et bundent fagligt indhold, ud fra hvilket alle unges forudsætninger for at gennemføre ungdomsuddannelse skal styrkes.

Her skal rettes et særligt fokus på de unges meget forskellige forudsætninger som betingelse for faglighed/praksisfaglighed i kommunal 10. klasse.

Nye veje til fagligheden med mere aktive, kreative og anvendelsesorienterede undervisningsformer kan skabe øget motivation og læring for alle unge og kan være særligt fordelagtigt for unge med svage/mindre stærke forudsætninger som udgangspunkt.

Faglige forudsætninger:

- ▶ For erhvervsuddannelse skal gennemsnittet af standpunktskarakterer for hvert af fagene dansk og matematik være mindst 2,0.
- ▶ For de 3-årige gymnasiale uddannelser er karakterkravet 5,0.
- ▶ For HF er karakterkravet 4,0 af alle afgivne standpunktskarakterer.

Praksisfaglige forudsætninger:

- ▶ Praktiske færdigheder og kreativitet
- ▶ Arbejdskendskab, arbejdspladsfærdigheder og virketrang, værkstedsfærdigheder
- ▶ Færdigheder i at kunne skifte perspektiv mellem del og helhed
- ▶ Færdigheder i at kunne anvende teorier i praksis.

Udviklingsgruppen peger på, at

- ▶ alle unge skal opleve varieret og motiverende undervisning: Vi skal kende de unges behov og stille forskellige undervisningsformer til rådighed, hvor de unge kan prøve at lære på nye og kreative måder ("lystfyldt læring").
- ▶ alle unge skal tilbydes en vej til læring og uddannelse – fx via "spor" med fokus på at finde den enkeltes udviklingspotentiale og rumme bredden ift. faglige forudsætninger.
- ▶ alle unge skal ud at prøve sig selv af i samfundet, i praktikker osv. Samarbejde med erhvervsuddannelser og virksomheder er vigtige elementer i arbejdet med at anspore til uddannelse og voksenliv.
- ▶ 10. klasse skal udfordre de unge på deres uddannelsesvalg. Der skal tænkes i stærke kombinationer af fag og uddannelser.

Hvis 10. klasse skal opleves som mere attraktiv for unge med stærke forudsætninger, skal tilbuddet tilrettelægges, så disse unge oplever det som et bevidst tilvalg, der kvalificerer til at gå videre, ud fra noget de ikke nødvendigvis får på en ungdomsuddannelse. Dette fx ved at tænke i forskellige profiler.

Undervisningen og pædagogikken i kommunal 10. klasse – personlige og sociale forudsætninger

Udviklingsgruppen peger på en række vigtige elementer for, at det samlede 10. klasse-tilbud kan inkludere og løfte unge med svagere personlige og sociale forudsætninger.

Personlige forudsætninger:

- ▶ Selvstændighed, motivation, ansvarlighed, mødestabilitet og valgparathed.

Sociale forudsætninger:

- ▶ Samarbejdsevne, respekt og tolerance.

Set ud fra forebyggelsestrekantens systematik peger udviklingsgruppen på følgende:

Generelle grønne indsatser i overgangen

- ▶ En høj grad af information i udskolingen til de unge og forældrene om 10. klasse
- ▶ Systematisk og tidlig forældreinddragelse, herunder tidlig synliggørelse af 10. klasse og et forpligtende samarbejde i overgangen.

Grønne indsatser i 10. klasse – i undervisningen

- ▶ Skolekulturen – læringsmiljø med tryghed, respekt og tolerance
- ▶ Den generelle pædagogik – tilrettelæggelse af fagligt indhold og øvrige undervisningsaktiviteter
- ▶ Synlige rollemodeller – ældre unge mv.

Gule og røde indsatser i 10. klasse - udenfor undervisningen

- ▶ Tæt personligt følgeskab med systematisk brug af mentorer som en betydningsfuld voksen for den enkelte unge
- ▶ Pædagogisk støtte til unge med specifikke behov, som der er gode erfaringer med i det nuværende tilbud via PPR mv.
- ▶ Socialfaglig støtte til udsatte unge, som der er gode erfaringer med i det nuværende tilbud via socialforvaltningen, Ungdomscentret mv.

Personalets kompetencer

Udviklingsgruppen peger på, at en begrundet og velfunderet pædagogisk tilgang (fx KvaS-Vital) som en del af grundlaget for at lykkes. I sammenhæng hermed peges der på, at personalets kompetencer og træning i at undervise ind i de ønskede miljøer og på motiverende måder er afgørende.

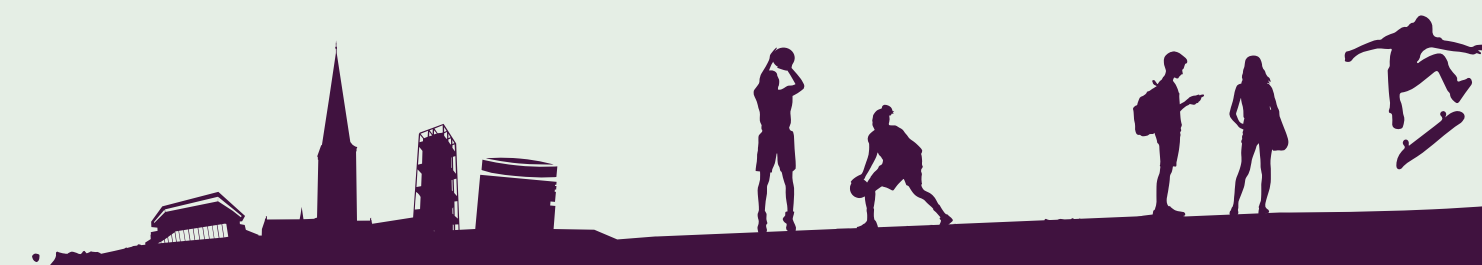
Det gælder personligt ift. dedikation og afklarethed og det gælder fagligt ift.

- ▶ kompetencer og træning i at undervise ind i de ønskede miljøer og på motiverende måder
- ▶ høj faglighed og stærke relationskompetencer
- ▶ et "levet" professionsideal: Unge (og forældre) mødes ikke af mangelsyn men faglighed og growth mindset
- ▶ de voksne som rollemodeller, der gør det, vi gerne vil have de unge til.

Der peges på en grundstamme af uddannede lærere suppleret med andre kompetencer i særlige fag/aktiviteter.

Desuden peges på en organisering med fokus på også at sikre et læringsmiljø for personalet, hvor der arbejdes tæt sammen om at lave skole, som en afgørende forudsætning for at lykkes med de unge.

Der peges endelig på, at Aarhus er en by, hvor kompetencer fra uddannelser, erhvervsliv, foreninger mv. som "eksperter på eget felt" kan styrke kommunal 10. klasse som et attraktivt tilbud med fokus på faglighed og autentiske, motiverende læringsmiljøer – der samtidig skaber fortrolighed med uddannelser, interesse for brancher og jobs, erfaringer med iværksætteri, introducerer til nye (fritids-)interesser mv.

Rådgivning om fremadrettet struktur for kommunal 10. klasse

Indledning

Stillingtagen til den fremtidige struktur for kommunal 10. klasse indeholder en række parametre:

Lovgivning

- ▶ Der skal oprettes et tilbud under folkeskolelovgivningen, og der skal oprettes EUD₁₀.
- ▶ Der kan oprettes et tilbud under ungdomsskolelovgivningen.

Organisering

- ▶ Kan besluttes uafhængigt af lovgrundlag – fx organiseret under ungdomsskolen og drevet under folkeskoleloven.

Ledelse

- ▶ Der kan oprettes ét kommunalt 10. kl. tilbud med en fælles ledelse eller flere tilbud med selvstændige lokale ledelser.

Lokalisering

- ▶ Et tilbud kan tilrettelægges med én fysisk, centralt beliggende lokalitet eller med spredte lokaliteter.
- ▶ Tilbuddet kan placeres som del af en folkeskole, i selvstændige bygninger eller i tilknytning til ungdomsuddannelse.

De unges perspektiv

De adspurgte unge i Aarhus peger på vigtigheden af ungemiljøer, der markerer et skifte fra folkeskolen, herunder:

- ▶ Placering som selvstændigt tilbud eller i et miljø, der peger frem mod uddannelse, frem for at 10. klasse er fysisk placeret ved en folkeskole.
- ▶ Tilbuddet skal være lettilgængeligt transportmæssigt.

Udviklingsgruppens rådgivning ift. struktur for fremtidig 10. klasse

Udviklingsgruppen har fremført en række opmærksomhedspunkter omkring strukturen:

Lovgivning/organisering

- ▶ Ungdomsskoleloven indeholder en række muligheder at skabe øget fleksibilitet i undervisningen og for at trække en bredere kreds af faggrupper ind i undervisningen.

Ledelse

- ▶ Der skal være en selvstændig dedikeret ledelse, så 10. klasse ikke ledes som et element blandt andre, men ledes med et fuldt, selvstændigt ledelsesfokus.
- ▶ Det er vigtigt at beskrive konkret, hvad ledelse vil sige i 10. klasse, herunder hvilke kompetencer der er behov for ledelsesmæssigt.

Lokalisering/rammer

- ▶ De fysiske rammer for kommunal 10. klasse skal adskille sig fra folkeskolen. De skal kunne "rumme" de unge, ligesom de skal signalere, hvad de unge er på vej til – fx i form af et ungdomshus/10. klasse campus/et ungemiljø med inspiration fra efterskole/højskole.
- ▶ Generelt peger udviklingsgruppen på ét samlet fysisk ungemiljø med en attraktiv placering.
- ▶ Det er fremført som et opmærksomhedspunkt, at et samlet ungemiljø kan blive et fravalg for nogle unge, hvor egen skole ser 10. klasse som relevant, men hvor de unge fravælger tilbuddet pga. transport og fordi de ikke er vant til at møde diversitet i egen folkeskole.

Tværgående samarbejde

- ▶ Udviklingsgruppen peger på det tværgående samarbejde som en vigtig en del af et kommende tilbud – og at det skal understøttes organisatorisk og økonomisk.

